

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «НОРМУВАННЯ ПРАЦІ»

Тема 1. Сутність і значення нормування праці

1. Сутність і зміст процесу нормування затрат праці.
2. Організаційно-економічне соціальне значення нормування праці.
3. Нормування праці як засіб оптимізації міри праці та її оплати.
4. Нормування праці як важлива складова організації праці.
5. Функції нормування праці.
6. Принципи нормування праці.
7. Чинники, які нині негативно впливають на стан нормування праці в Україні.
8. Заходи щодо вдосконалення нормування праці.
9. Предмет та об'єкт нормування праці.
10. Зміст та мета вивчення навчальної дисципліни "Нормування праці".
11. Зв'язок нормування праці з іншими науками.
12. Кваліфікаційна характеристика фахівця з нормування праці.

Тема 2. Об'єкти нормування праці

1. Сутність поняття робочий час.
2. Різновиди робочого часу відповідно до законодавства України.
3. Особливості організації, нормування і оплата праці за цих режимів.
4. Річний фонд робочого часу одного працівника.
5. Мета та завдання визначення річного фонду робочого часу.
6. Баланс фонду річного часу одного працівника методика складання.
7. Взаємозв'язок фонду річного часу з іншими показниками економічної діяльності підприємства.
8. Облік робочого часу.
9. Державна статична звітність підприємства з використання робочого часу.
10. Змінний робочий час. Мета та завдання вивчення використання змінного робочого часу.
11. Час роботи і його складові елементи.
12. Структура часу тривалості виробничого процесу.
13. Чинники, що впливають на тривалість виробничого процесу.
14. Виробничий процес: сутність, класифікація. Технологічний процес.
15. Поняття трудового процесу та його взаємозв'язок з виробничим процесом.
16. Мета та завдання аналізу трудового процесу.
17. Основні напрямки аналізу трудового процесу.
18. Виробнича операція: визначення класифікація.
19. Чинники, які впливають на тривалість виконання виробничої операції.
20. Трудові дії, трудові прийоми, комплекси прийомів.

Тема 3. Методологічна основа аналізу трудового процесу і затрат робочого часу

3.1. Аналіз трудового процесу і затрат робочого часу

1. Завдання аналізу трудового процесу.
2. Класифікація затрат робочого часу.
3. Категорія робочого часу.
4. Методичні основи аналізу затрат робочого часу.
5. Етапи спостереження, способи вивчення затрат робочого часу.
6. Методи праці: поняття, дослідження аналіз методів праці.
7. Проектування та випровадження раціональних прийомів та методів праці.

3.2. Фотографія робочого часу

1. Сутність фотографії робочого часу. Мета проведення.

2. Різновиди фотографії робочого часу.
3. Індивідуальна фотографія робочого часу, сутність та мета проведення, методика проведення.
4. Складання нормативного і фактичного балансів робочого часу.
5. Визначення показників що характеризують фактичне використання робочого часу.
6. Розробка заходів щодо підвищення ефективності використання робочого часу, вдосконалення організації праці.
7. Фотографія робочого часу виробничої бригади сутність та мета проведення.
8. Особливості проведення обробки і аналізу результатів використання робочого часу.
9. Самофотографія робочого часу, її сутність мета проведення, переваги, недоліки.
10. Фотографія робочого дня багатостатника її сутність, мета проведення особливості методики проведення.
11. Фотографія виробничого процесу, сутність, мета проведення.
12. Маршрутна фотографія робочого часу, сутність, мета проведення, методика проведення.
13. Фотографія часу використання устаткування, сутність та мета проведення.

3.3. Хронометражу

1. Хронометраж, його призначення і види. Організація проведення хронометражних спостережень.
2. Вибір об'єкта та оптимальної кількості вимірів.
3. Використання даних хронометражних спостережень з метою вивчення, аналізу і раціоналізації структури виробничої операції і трудового процесу.
4. Фотохронометражні спостереження робочого часу, призначення та сфера застосування, об'єкти фотохронометражних досліджень.
5. Використання технічних засобів вивчення витрат робочого часу.
6. Кінозйомка, промислове телебачення та відео магнітофонні записи для вивчення затрат робочого часу і трудових процесів.

Тема 4. Нормативні матеріали для визначення норм праці

1. Призначення та класифікація нормативів праці, вимоги до них.
2. Види нормативних матеріалів з праці.
3. Зміст нормативів режимів роботи устаткування, їх використання в роботі, пов'язаній з нормуванням.
4. Різновиди нормативів затрат часу.
5. Нормативи праці за сферою застосування: загальнопромислові, галузеві, місцеві.
6. Нормативи праці за ступенем укрупнення: укрупнені, диференційовані, та сфера їх використання.
7. Мікроелементні нормативи часу.
8. Нормативи обслуговування, чисельності та підлеглості.
9. Методи створення трудових нормативів.
10. Характеристика основних етапів створення нормативів.
11. Побудова нормативних таблиць, графіків, номограм.
12. Основні питання аналізу нормативних матеріалів з праці на підприємстві.
13. Завдання вдосконалення нормативно-дослідної роботи та організації централізованої розробки прогресивних нормативних матеріалів з праці в Україні.

Тема 5. Методи створення трудових нормативів.

1. Загальні умови і вихідні матеріали для створення нормативів.
2. Трудові нормативи, процес розроблення нормативів.
3. Етапи створення нормативів. Робоча методика.
4. Методи опрацювання матеріалів спостереження.

5. Перевірка нормативів у виробничих умовах.

6. Мікроелементи нормативи часу.

Тема 6. Норми затрат праці

1. Визначення норм праці. Класифікація норм праці за призначенням, за сферою поширення, за методом обґрунтування.

2. Норма часу та її різновиди. Особливості встановлення норми часу в різних типах виробництва.

3. Особливості визначення підготовчо-завершального часу, як складової норми часу.

4. Особливості визначення оперативного часу як складової норми часу.

5. Особливості визначення часу обслуговування робочого місця як складової норми часу.

6. Норма часу як основа визначення нормованої трудомісткості продукції.

7. Норма виробітку. Залежність між нормою виробітку і нормою часу.

8. Норма чисельності персоналу, її сутність. Методи розрахунку норми чисельності.

9. Норма керованості, її сутність, чинники, що впливають на її величину.

10. Норма обслуговування, її сутність, методика розрахунку та сфера застосування.

11. Нормовані завдання, їх сутність методика встановлення та сфера застосування.

12. Обґрунтування норм праці. Чинники, які впливають на величину норм праці.

13. Технічно-обґрунтовані норми праці, методи їх встановлення.

14. Визначення питомої ваги обґрунтованих норм праці в загальній кількості діючих норм праці.

15. Укрупнені та диференційовані норми праці, їх сутність та сфера застосування.

16. Комплексні норми праці їх сутність, методика встановлення та сфера застосування.

17. Вимоги до норм праці.

18. Визначення рівня виконання норм праці окремим робітником, робітниками цеху підприємства.

19. Організація обліку виконання норм праці.

20. Норми праці як основа розрахунків основних економічних показників підприємства.

Тема 7. Методи нормування і способи встановлення норм праці.

1. Методи нормування і способи встановлення норм праці.

2. Аналітично-дослідний та аналітично-розрахунковий методи встановлення норм праці та сфера його застосування, переваги, недоліки.

3. Особливості визначення складових частин норм часу.

4. Сумарний метод встановлення норм праці, його загальна характеристика, недоліки.

5. Характеристика основних способів встановлення і обґрунтування норм праці: досвідного, порівняльного, статистичного, аналітично-дослідного, аналітично-розрахункового.

Тема 8. Нормування праці робітників основного виробництва

8.1. Нормування праці робітників основного виробництва

1. Нормування праці на механічних процесах. Загальні відомості про механічні процеси.

2. Методика розрахунку обґрунтованої норми часу на виконання верстатних робіт: нормативні документи; порядок вибору параметрів режимів різання (обробки); нормування основного часу на механічних процесах.

3. Особливості нормування токарних, фрезерувальних, свердлувальних і інших верстатних робіт.
4. Нормування праці за багатостатного обслуговування.
5. Машинно-автоматичний час, зайнятості робітника.
6. Визначення оптимальної зони обслуговування – норми обслуговування за нециклічного обслуговування верстатів та циклічного обслуговування.
7. Визначення норми виробітку робітника багатостатника, визначення норми чисельності робітників за багатостатного обслуговування.
8. Нормування праці в апаратурних процесах. Зміст та види апаратурних процесів.
9. Чинники, які впливають на витрати живої праці на цих процесах.
10. Види норм праці, які встановлюють робітниками, зайнятих в апаратурних процесах.
11. Методика розрахунку норм праці.

8.2 Нормування праці допоміжних працівників

1. Нормування праці робітників в виробничих бригадах.
2. Види норм праці, які використовують за бригадної форми організації праці.
3. Визначення норми часу та її складових в умовах колективної праці.
4. Встановлення комплексних норм праці на одиницю кінцевої продукції бригади (машино-комплект, бригадо-комплект і ін.).
5. Визначення норми тривалості операції, норми обслуговування, норми чисельності норми виробітку, трудомісткості обсягу робіт за умов бригадної форми організації праці. Розрахунок нормативних завдань.
6. Нормування слюсарних і складаних робіт.
7. Види слюсарних і складаних робіт. Чинники, що впливають на тривалість слюсарних і складаних робіт.
8. Види норм праці та методика їх розрахунку.
9. Нормування праці допоміжних робітників.
10. Нормування праці на транспортних та вантажно-розвантажувальних процесах.
11. Види норм праці та методика їх розрахунку; норма часу виконання транспортних робіт, норма переробки вантажу за зміну, норма чисельності.
12. Нормування праці робітників зайнятих на міжремонтному обслуговуванні технологічного устаткування.

8.3. Нормування праці службовців

1. Особливості управлінської праці та її наукова організація.
2. Особливості нормування праці службовців.
3. Нормування праці керівників, професіоналів, фахівців, технічних службовців. Загальні положення. Методи нормування.
4. Нормативні матеріали для нормування праці керівників, професіоналів, фахівців, технічних службовців.
5. Види норм праці та методика їх розрахунку.

Тема 9. Організація нормування праці на підприємстві

1. Служби з нормування праці, їх функції.
2. Організаційні форми управління процесами нормування праці: централізована, децентралізована і змішана.
3. Аналіз організації нормування праці на підприємстві.
4. Аналіз якості чинних норм праці.
5. Об'єктивна необхідність перегляду діючих норм праці.
6. Календарні плани перегляду норм праці та їх зміст.
7. Організація роботи з перегляду і атестації норм праці.
8. Порядок і організація впровадження прогресивних норм праці.